

Oud goud in een nieuw jasje?

Hart, rechtichept te bedwingen. Den Histori-schrij-
ber seyd Pag. 1136. Col. 1. Dat het de Praeses
besloor met dese woorden, *Dimittimini, Exite*. Ghy
wort wech gefonden, verlaten, Gaet henen. **Maer**
daer dient by dat hy oock seyd / *Mendacio ince-*
pistis, Mendacio finiviktis, ende staende sijn handen
van malhanderen niet het open en platte na haer
toe / 't leste woordt dede zijn. Ite, Dat is / Ghy
layden hebt met leugen begonnen, ghy hebt niet leugen
gheeyndicht, Gaet henen. 't Welck ghelijck ich niet
een schrick ende onsettighe mijns gemoets ghe-
hoort ende gesien heb / alsoo noech met een ontsel-
linge gedencke. Daer mede stonden 3p op om te
gaen. Episcopus seyd. Ick sal, nae het exempel onses
Heeren ende Salichmaeckers Iesu-Christi, swigen : ende

Namen als Tim Keller en John Piper worden de laatste jaren nogal eens aangehaald. Hun prediking geniet grote belangstelling. Velen lezen hun boeken. Niet zo lang geleden was Piper nog in Nederland om zijn boodschap van 'christenedonisme' onder de aandacht te brengen, zoals hij dat over de hele wereld doet. Deze mannen maken deel uit van het zogenaamde *New Calvinism*. In de Verenigde Staten, maar ook in Nederland, is de theologie van deze beweging erg populair. Waar staat *New Calvinism* eigenlijk voor en hoe moeten wij dat waarderen?

Zoals de term al doet vermoeden, wil de beweging in de traditie van het Calvinisme staan en daar op een nieuwe manier aandacht aan geven. Die nieuwe manier houdt in dat de betreffende predikanten proberen aan te sluiten bij de postmoderne samenleving. Qua vormgeving is dit bijvoorbeeld zichtbaar in het veelvuldige gebruik van moderne communicatiemiddelen. Door in te haken op de huidige belevingswereld worden er veel mensen bereikt en verslaat het *New Calvinism* zijn tienduizenden. Het is een sterk missionair gerichte beweging. Deze sterke drang om veel mensen te bereiken en daarbij moderne middelen te gebruiken is navolgenswaardig, omdat zij ook effectief is. Wel moet worden opgemerkt dat men hier vaak wel erg ver in gaat, bijvoorbeeld met charismatische aanbidding en moderne muziekovertredens in de eredienst.

Inhoudelijk staat het *New Calvinism* voor de vijf punten van het calvinisme (tulip). De soevereiniteit van God en het absolute genadekarakter van de verlossing worden beleden. Wat dat betreft zijn er rechtzinnige geluiden te horen vanuit deze hoek. Zo las ik een mooie meditatie van Piper, waar hij de heerlijkheid van Christus uitschildert, vanwege het feit dat Zijn offer niet jaarlijks herhaald hoefde te worden. Zijn offer is genoegzaam om de toorn van een volkomen heilige God te stillen. Het is echter moeilijk om in algemene zin over het *New Calvinism* te schrijven. Het is een brede beweging met bijvoorbeeld zowel presbyteriaanse als baptistische predikanten. De ene predikant is dus wat rechtzinniger dan de andere. Het blijft bij Keller bijvoorbeeld onduidelijk wat hij bedoelt als hij spreekt over de rechtvaardiging. De rechtvaardiging vindt eenvoudig door het geloof in Jezus plaats, maar waar komt het geloof vandaan? Het geloof als een gave Gods wordt hier niet zo helder naar voren gebracht.

Hoewel er veel positieve dingen te zeggen zijn, schijnt het mij toch toe dat de positieve aandacht voor de cultuur en het aansluiten bij de postmoderne mens het *New Calvinism* dreigen op te breken. Er is een reëel gevaar dat het Evangelie hierdoor wordt veranderd. Een voorbeeld is te vinden in de theologie van Piper. Zijn leer van het christenedonisme houdt in dat God het meest wordt verheerlijkt in ons als wij al ons genot en onze vreugde uit Hem halen. Hij doet hierbij een beroep op het verlangen van de mens naar geluk. Hij slaagt er zeker in om veel mensen te vertellen dat het leven met de HEERE het beste en gelukkigste leven is. Het is echter wel de vraag wat dit betekent voor de visie op de gevallen mens en de verlossing. Zou een mens van nature zijn geluk in God kunnen vinden? Wordt de mens gerechtvaardigd als een goddeloze of als een zoeker die bij zijn bestemming aankomt? De zonde is niet alleen maar een verkeerd gericht verlangen, maar een mens is van nature helemaal gekant tégen God. Hier wordt Pipers theologie dubieus. Dit lijkt me een risico wat voortvloeit uit te grote aandacht voor wat mensen graag willen horen. Het is al te zeer gericht op de postmoderne mens die zijn behoeften wil bevredigen en zoekt naar zoveel mogelijk geluk. Als dit het uitgangspunt wordt, dan is de volgende stap dat God onderworpen wordt aan menselijke verlangens, ook al wil Piper die kant zelf zeker niet op. Een ander gevolg is dat de heiliging wordt gezien als het genieten van God in het leven en minder als een onophoudelijke strijd tegen de zonde. Wel is het zo dat Piper ook opkomt voor

Bijbelse morele waarden die schuren in de huidige samenleving, bijvoorbeeld als het gaat over homoseksualiteit. Ook zijn boek over het gezag van de Schrift is zeer lezenswaardig.

Al met al roept het *New Calvinism* gemengde gevoelens op. Het is positief dat de gereformeerde leer in Amerika met succes wordt verspreid. In veel opzichten kunnen wij ons bij hen aansluiten. Toch blijven er veel vragen over. De verschillende predikanten houden er op sommige terreinen onbijbelse overtuigingen op na. Dit is een gevolg van het feit dat er te veel aandacht uitgaat naar het aansluiten bij de huidige samenleving. De Bijbel schuurt in de eerste plaats aan onze levens. Het is belangrijk om de Bijbelse boodschap op een eigentijdse manier te vertolken, maar dat mag nooit ten koste gaan aan de inhoud ervan. In plaats van oud goud in een nieuw jasje dreigt het bij het *New Calvinism* nieuw goud te worden, als je dan nog wel over goud kunt spreken tenminste.

Jeroen van Soolingen

